

Mundtlig beretning

Jeg bliver nød til at sige det samme som jeg plejer at sige som indledning til generalforsamlingen:

Når foreningssangen bliver sunget, står jeg med en følelse stolthed, følelse af stort sammenhold, og jeg bliver igen husket på, at vores engagement som lærere er uundværligt. Vi har som lærere en kæmperolle, og vi skal huske, at folkeskolen er den vigtigste kulturbærende institution i samfundet. Folkeskolen er en væsentlig forudsætning for det danske samfund, og fundamentet for at skabe en god skole er der. Den gode lærer har vi nemlig, og vi er lærere med store ambitioner. Det gælder jo fortsat, men nu er det slut for mit vedkommende med at arbejde for lærerkredsen og lærerne i Aabenraa kommune. Har været lærer i 42 år. Mange gode år med mange fantastiske berigende oplevelser med elever, og gode oplevelser med engagerede dedikerede kolleger.

Jeg har taget flere tilløb til denne mundtlige beretning, fordi det er min sidste, men også fordi vi netop nu står i en speciel situation mht. overenskomstforhandlingerne. Efter min mundtlige beretning, som er lidt kortere og anderledes end sædvanlig, vil jeg kommentere på overenskomstsituationen, idet jeg vurderer at det er her den store interesse er fra forsamlingen lige netop nu. Men inden jeg begiver mig ud i dette, vil jeg lige komme med nogle overordnede betragtninger, som egentlig også har noget at gøre med den situation vi står i med OK 2018.

Når man har været aktiv i så mange år kan man godt filosofere over: hvordan har skolen og samfundet udviklet sig sådan lidt beskrevet med den brede pensel, og så blev jeg vældig inspireret af Anders Bondo, der på et møde her i januar talte om den dybe stat. Den dybe stat er kendetegnet ved, at den opererer i det skjulte og ved hemmelige møder hvor der bliver lavet aftaler. Det er en trussel for vores demokratiske samfund. Den dybe stat forbindes med mellemøstlige lande som Tyrkiet og Ægypten, men også med USA. Forløbet i forbindelse med overenskomsten i 2013 er et klart eksempel på hvordan det fungerer i den dybe stat. Overenskomstforløbet og resultatet var aftalt på forhånd allerede i 2012. Bogen "Søren og Mette i benlås" giver en god beskrivelse af dette. Der foregik hemmelige møder, som man efterfølgende ikke har kunnet få indsigt i, og politikere havde aftalt at vi skulle trynes i forbindelse med overenskomsten. Det er åbenbart for alle at vi var chanceløse ved overenskomstforhandlingerne i 2013.

Det er en trussel for vores demokratiske samfund og et angreb på den danske model, som vi bryster os så meget af. Igennem en periode har vi kunnet se en samfundsudvikling hvor embedsmændene tager mere og mere over. På 15 år er antallet af djøff'ere i den offentlige sektor fordoblet. Samtidig mangler vi de varme hænder, der er et stigende regeltyranni, overadministration, dårlige IT-løsninger og frustrerede medarbejdere.

I forbindelse med skoleårets start sendte undervisningsministeren og Anders Bondo Christensen et fælles brev til lærerne, hvori de roste os for vores arbejde, og påpegede at det er vigtigt, at lærerne har professionelt råderum og autonomi. Dette skal give bedre muligheder for at give god undervisning og bedre rammer. I det fælles brev skriver de to: "Det er afgørende, at I har det nødvendige professionelle råderum og autonomi til at omsætte folkeskolens mål og formål til konkret pædagogisk praksis".

Det resulterede dog i at kommunale topembedsmænd rettede en hård kritik mod Merete Riisager og hun bliver beskyldt for at politisere. Brevet kalder de for utidig og stærkt kritisabelt. De kritiserer at

undervisningsministeren laver justeringer af skolereformen med nedsættelse af elevernes timetal og gør fælles bindende mål til vejledende.

Niels Egelund kalder det sabotage af kommunernes bestræbelser for at håndhæve intensjonerne i reformen. Han udtaler at ministeren fraterniserer med fjenden. Han betragter os som fjender!

Heldigvis lader undervisningsministeren sig ikke skræmme, og udtaler: Jeg er minister og politiker og beskyldes nu for at politisere. Embedsmændene er derimod sat i verden til at drive folkeskolerne inden for de rammer, som folketinget og kommunalpolitikere lægger. De er ikke sat i verden til at blande sig i, hvad jeg siger til hvem". På DLF's kongres i oktober udtalte hun: "Det er helt centralt, at I har et godt arbejdsliv. At I har den frihed og nyder den respekt, som er nødvendig. At der ikke bliver spændt ben for jeres arbejde med kerneopgaven med eleverne". Det er sød musik i mine ører.

Da undervisningsminister Merete Riisager talte til landets skoleledere, havde hun en klar melding med: Lederne skal skabe ro - både i og om skolen - og "I ledere skal være kritiske, hvis der er for mange projekter, som fjerner fokus fra kerneopgaven", sagde undervisningsministeren.

Hun fremhævede tre områder, som skolelederne skal fokusere på:

- 1: Eleverne skal blive dygtige, og de skal trives.
- 2: Der skal skabes et godt arbejdsliv for lærere og pædagoger.
- 3: Der skal være en ordentlig ansvarsfordeling mellem forældrene og skolen.

"Alt andet er mindre vigtigt", understregede ministeren.

Ministeren forklarede, at hurtige løsninger ikke virker i skolen:

"Det handler om at understøtte den professionelle praksis blandt lærere og pædagoger, og om at skabe de bedste forudsætninger for at udvikle faglige, professionelle fællesskaber på skolerne. Her er faglig ledelse et nøgleord", sagde ministeren.

Undervisningsministeren rører ved noget fundamentalt: hvem bestemmer i Danmark, politikerne eller embedsmændene? Der er efterhånden blevet skabt et styringssystem, hvor skrivebordsgeneralerne uden praktisk kundskab bestemmer med deres teorier, regneark og forskellige måleapparater. Djøfiseringens indtog i det offentlige, skabt i halen af New public management, som stammer fra New Zealand. Et styringsinstrument hvor man får resurser efter hvad man leverer. Det havde skabt meget høje væksttal i New Zealand, og politikere fra hele verden rejste til New Zealand for at studere fænomenet. Et fænomen eller system hvor alt skal dokumenteres, og der laves måltal helt ude i promiller. De ansatte skal ikke arbejde "harder, men smarter". Det fik Bandedanmark, politiet, postvæsenet, DR, anklagemyndigheden, Rigshospitalet og specialhospitalet bl.a. at mærke. Alt dette skete i samarbejde med konsulentfirmaet McKinsey & Compagny. Et firma der kaldes direktørfabrikken, da de leverer topchefer til alle grene af erhvervslivet. Her blev Cyrodon direktør umiddelbart efter konflikten i 2013. HM! Det er tankevækkende!

New public management skulle også ramme os lærere. Vi kom på den politiske dagsorden i 2001, da den nyvalgte statsminister, Anders Fogh Rasmussen, i sin åbningstale i folketinget kritiserede folkeskolen for ikke at give eleverne konkret viden. "Vi skal oppe os, højne det faglige niveau og indse at paratviden er en god ting. Vi skal nedprioritere social rundkreds, og koncentrere os om indlæring. Hans nedgørende og

provokerende tale fik yderligere vind i sejlene da den første PISA-undersøgelse blev offentliggjort i 2002, og ved at finansministeriet allerede fra 2001 havde fået noget nær den fulde magt over regeringsapparaterne. Finansministeriet synes selv de er gode til at finde hullerne i osten, de har lasersyn, og kan lynhurtigt identificere hvor der er problemer, og finde løsninger. Deres arbejde er kun baseret på en ting: Tal og fakta, tal og fakta!. De skal gennemføre ændringer, som i mange tilfælde ikke er populære. Processerne skal gøres smartere, og spild skal fjernes. I 2011 blev der nedsat en hemmelig gruppe mellem KL og finansministeriet, der skulle optimere driften af folkeskoler og gymnasier. Gruppens arbejdsopgave var: kortlægning og vurdering af overenskomster og relevante dele af lovgivningen skal føre til en række anbefalinger til hvordan folkeskole- og gymnasielæreres undervisningstid kan øges ved ændringer i overenskomsterne og lovgivningen. Altså finansministeriet skulle blande sig i overenskomsterne.

Det var selvfølgelig politikerne der besluttede skolereformen og normaliseringen af lærernes arbejdstid, men det var gjort med oplæg fra embedsmænd. Farligt for hele vores demokratiske samfund, at embedsmændene har fået så meget magt. Man kan stille spørgsmålet: hvem ejer folkeskolen – er det moderniseringsstyrelsen og embedsmændene. Da de kommunale skolechefer erfarer, at DLF og undervisningsministeren sender fællesbrevet ud, udtaler skolechefernes forening: "vi som arbejdsgivere oplever, at der i den konkrete sag ikke er blevet gået i takt". Det er da udtryk for en udpræget grad af topstyring. Derfor er det vigtigt med en velfungerende og kritisk fagforening, det er der behov for i det daglige, men specielt i en overenskomstsituation. Vi arbejder stadig ikke under betingelser, der er resultat af en fri forhandling mellem arbejdsgiver og lønmodtager. Et kæmpe demokratisk problem at der indgås aftaler mellem KL og regering, uden vi kan få at vide, hvad der er foregået, og uden at vi har haft indflydelse – vi er ikke en gang blevet hørt.

Når der ikke bliver lyttet til os der er aktive i skolen, så påvirker det vores arbejdsliv. At vi ikke har den frihed og nyder den respekt, som er nødvendig – så påvirkes vores arbejdsmiljø. Netop arbejdsmiljøet vi har spurgt ind til ved kredsens årlige arbejdsmiljøundersøgelse, her i januar måned.

Her nogle af konklusionerne fra undersøgelsen. Der er stadig hver 6. lærer der henvender sig til lægen angående arbejdsbetinget stress, og hver 11 lærer, der har været sygemeldt på grund af arbejdsbetinget stress. Tallene har desværre ikke ændret sig over de sidste to-tre år. Samarbejdsgrundlaget fungerer ikke optimalt. Der er 7 procent der svarer at det ikke fungerer. 10 procent bliver slet ikke indkaldt til dialog, og indflydelsen er lille. Her er der plads til forbedringer lokalt. Der er manglende tid til forberedelse af undervisningen, og næsten 40 procent svarer at de har skåret ned på ambitionsniveauet for at klare hverdagen. Meget problematisk at dette tal er så højt. Det høje arbejdspress og den manglende tid til forberedelse presser os. På inklusionsområdet ser det mere positivt ud. Støtten fra ledelsen er stigende. Færre mener, at de i mindre grad eller slet ikke har de nødvendige støttemuligheder eller resurser til at inkludere eleverne. Det kniber dog på kompetenceområdet. Der sættes ikke nok penge af til kompetenceløft for de lærere, der står med inklusionselever. Mht. rengøringsstandarden på skolerne har halvdelen af jer svaret, at rengøringsstandarden er dårlig eller meget dårlig. Dette skal ses som et resultat af at rengøringen er lagt ud i licitation, og det billigste tilbud er blevet valgt.

Resultaterne af vores arbejdsmiljøundersøgelse er nu lagt ud til tillidsrepræsentanterne, og det er helt naturligt at resultaterne bliver drøftet ud på den enkelte skole. Også på dette område skal der være åbenhed, og høj grad af orientering i vores velfungerende MED system og i hele personalegruppen. Vi skal

fortsætte arbejdet gennem vore gode tillidsrepræsentanter, gennem klubmøder, et velfungerende Medarbejde, og ved fortsat godt sammenhold ude på skolerne.

Tak til alle tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og ikke mindst til alle jer medlemmer, der bakker op når vi kalder, eller når vi beder om udfyldelse af spørgeskemaer mm. Afslutningsvis vil jeg gerne sige tak for samarbejdet til alle i kredsstyrelsen. Alle i kredsstyrelsen er i deres arbejde hele tiden konstruktive kritiske. Tak for de mange gode drøftelser, vi har haft i det forløbne år.

Efter denne beretning vil jeg tillade mig, at gå direkte over til den aktuelle overenskomstsituation. Denne redegørelse er ikke en del af beretningen, men jeg vil gerne nå det også inden spisningen, så der kan summeres ved spisning dels om beretningen og dels om det jeg fortæller om overenskomstsituationen.